Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 51. — Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 4. марта, 1922. — VOL. XXX. — No. 51. — Jersey City, N. J., Saturday, March 4, 1922. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

БАВОВНЯНІ ФАБРИКИ ПОЧИНАЮТЬ РОБИТИ СТРАЙКОЛОМАМИ

ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд, 3. марта. — Майже в цілім новоанглійськім текстильнім окрузі слідно було нині нову страйкову політику фабрикантів; з усіх бавовняних центрів доносять, що фабрики пробували почати наново роботу мимо того, що страйк ще не покінчився.

Перший день, однак, нової політики не приніс фабрикантам ніякого успіху. Навіть вони самі ним не можуть похвалитися. Число робітників, що дали напятися на страйколомів, було зникаючо мале в порівнаню з числом страйкуючих робітників. В одній фабриці, що наймає 260 робітників, приміром, до роботи зголосилося усего 24. В других фабриках менче більше прийшло таке саме або менче число. Пускаючи фабрики наново в рух, властителі говорили, що робітники хочуть працювати, а лише юнії не дають їм, викликаючи страйк проти волі робітників. Тепер вони дістали очивидну відповідь.

Спроба вести фабричну роботу страйколомами довела до нових заворушень в страйковім окрузі. Як лише розійшлася вістка, що фабриканти наймають страйколомів, юнії зараз подвоїли страйкових сокотачів. Межи ними а страйколомами приходило дуже часто до бійок, головно підчас обідної перерви, коли страйколоми вибиралися до дому на полуденок. Тут їх звичайно допадали пикети та другі страйкарі. Декотрих „скебів" вдалося аж жовнірам видерти з рук страйкарів. В судах ставало кількох страйкарів, котрих побиті „скеби" пізнали як напасників; страйкарі звичайно не перечили вини і суди карали їх грошевою карою по 50 долярів.

Мимо сього фабриканти кажуть, що вони будуть далі пробувати провадити роботу страйколомами.

СЕНАТОР АТАКУЄ ДОГОВІР ЧОТИРОХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНГТОН, 2. марта. — Коли нині отворено дебату над договором чотирох держав про посілости на Тихому Океані, котрий був заключений підчас вашингтонської межинародної конференції в справі обмеження морських зоружень, сенатор Гичкак, визначний демократичний сенатор і член сенатового комітету для заграничних справ, виступив зараз з острою критикою сього договору, закликаючи сенаторів відкинути його.

Свою критику згаданого договору сенатор опирав на тому, що сей договір є оборонним союзом чотирох держав та що Злучені Держави зобовязуються ним іти на поміч кождій з трох других держав, на ньому підписаній, на случай, якби її хто зачепив в її посіданню на Тихому Океані.

Голос сенатора Гичкака може мати поважний вплив на ухвалене сього договору. Гичкак голосував за потвердженем договору в справі Яп і його опозиція проти договору чотирох держав в справі Тихого Океану може потягнути за собою більше демократичних сенаторів, котрі з Гичкаком голосували за договором в справі Яп.

ПРОБУЮТЬ ЩЕ БІЛЬШЕ ЗМЕНЧИТИ АМЕРИКАНСЬКУ АРМІЮ.

ВАШИНГТОН, 2. марта. — Субкомітет палати послів для видатків застановляється над ще дальшим зменченем американської армії.

Коли комітет почав укладати лісту видатків уряду на слідуючий фіскальний рік, виринула думка, щоби американську армію зменчити зі 137 тисяч, які вона тепер має на основі закона, ухваленого лишньо минувшого року, на 115 тисяч. Рівночасно число офіцирів зменчилобся з 12,000 на 11,000. В той спосіб федеральний скарб заощадивби від 50 до 60 мілліонів долярів річного видатку на армію.

Комітет дивиться прихильно на такі пляни мимо того, що ґенерал Першинг виступав недавно перед сим комітетом і заявився проти зменчення американської армії.

НОВИЙ ПРОЕКТ БОНУСА ДЛЯ ЖОВНІРІВ.

ВАШИНГТОН, 2. марта. — Серед републиканських членів комітету палати послів для приходів виринула нова думка, як дати винагородження американським жовнірам за їх службу в час війни ,а рівночасно не обтяжати державного скарбу.

Після сього пляну кождому бувшому жовнірови належалобся по 1 дол. за кождий день служби в краю та по 1,25 дол. за кождий день служби за морем. Ті жовніри, котрим на тій основі належалобся не більше як 50 долярів, малиб дістати своє винагородження зараз в готівці. Всі инчі малиби дістати державний довжний скрипт, котрий держава малаби обовязок викупити по 20 літах. Такий скрипт жовнір мігби виміняти собі зараз в банку на готівку.

В той спосіб декотрі конгресмени хочуть поласодити справу бонуса так, щоби і вовк був ситий і коза була ціла: щоби і жовніри дістали винагородження і скарб не мусів стягати зараз податків з населення.

НОВИЙ МІНІСТЕР ПОЧТ.

ВАШИНГТОН, 2. марта. — На місце уступившого недавно ґенерального постмайстра (міністра почт) Вила Гейза президент Гардинґ іменував д-ра Губерта Ворка, котрий досі був заступником міністра почт. Сенат зараз потвердив іменовані.

Др. Ворк є по званню лікарем. Він практикував у Колорадо, де був загально відомий як спеціяліст нервових та умових недуг. Він був також президентом Американського Медичного Товариства. Рівночасно займався він також політикою, і сьому завдячує своє теперішнє іменовання.

ШКОЛЯР НЕ ХОТІВ, ЩОБИ ШКОЛА ЗГОРІЛА.

В убірній для дівчат в одній нюйорській школі вибух огонь. З невідомої причини одіж одної з дівчат-школярок займилася. На крик переляканої дівчини до убірної вбіг десятилітний школяр, Джеймс Сиберінґ, а побачивши горіючу одіж, не кричав о поміч, але кинувся душити огонь одінем. За короткий час зручному хлопчині вдалося загасити горіючу одіж на дівчині і вивести її на безпечне місце. На його донесенне учителі та учительки дали дітям алярм і випустили усю дітвору в порядку на двір. За хвилю надіхала пожарна сторожа. Вона без труду погасила не розгорівшийся ще добре пожар. За десять мінут учителі приказали дітям вертати до кляс. Сиберінґа привели до канцелярії директора, де лікар завинув йому попарену руку. Коли учителі питали хлопчину, як він важився на таке відважне діло, хлопчина сказав, що він не хотів, аби школа згоріла. Всі учителі мали признати, що се дуже незвичайне становище школяря до школи...

ЧУТЛИВЕ ВУХО.

Недалеко одної зелізничої вежі на Пенсильванійській зелізниці у Питсбурґу живе одна дівчина, Рила Конрад, котрої брат працює на вежі, стережучи зелізничого руху на ведучих від вежею торах. Оногді, коли дівчина була дома, попри її хату перелетів блискавичним рухом поспішний поїзд. В стукоті поїзду, який звичайно повстає при такім скорі руху, дівчина відкрила якийсь небувалий голос. Її відразу майнула через голову думка, що се певно урвана зелізнича шина. Довго не надумуючися, дівчина зателефонувала на вежу, де працював її брат, і з вежі вислано зараз на вказане дівчиною місце сторожа, щоби оглянув тор. Сторож найшов в шині довгу на десять цалів щілину. Рух поїздів зараз звернено на другі тори, а на зіпсутий тор вислано робітників на направу. А дівчині з добрим ухом, котра вратувала життя може десяткам людий, зелізнича компанія обіцяла весняний капелюх на Великодні свята.

ЧОМУ АЙРИШІ БИТЛИВІ?

Недавно тому др. Мартин Едвардс виголосив перед Бостовською Університетською Школою Теольоґії відчит про поживу, і старався звязати зі собою характер (вдачу) чоловіка з його окормом. Він силувався доказати, що городина, як картофлі, та ріжні молочні страви дають людині битливу натуру. Прелеґент вказував на Айришів, котрі від кількох уже поколінь їдять лише ярину і молочину, а все мясо і покладки відсилають до Англії. Звідси має походити їх битливий характер, так добре відомий усім, що з ними стрічаються. Зате Англійці, котрі їдять богато мяса та других страв, що мають богато протеіни (білковини), є повільні і до бійки дуже нескорі.

ЗА ЩО СПЕРЕЧАЮТЬСЯ ІСТОРИКИ.

Професор історії на гарвардськім університеті заявив недавно, що Джордж Вашінґтон, провідник американської революції проти англійського уряду та перший президент Злучених Держав, мав руде волосся. Тепер знов сповіщають з Гартфорд, в стейті Конетикат, що в місцевій бібліотеці найдено докази на те, що Вашінґтон мав каштанове волосся та ясно-сірі очи.

ОБВИНЯЮТЬ БУВШОГО МАРШАЛА ЗА ПАЧКОВАННЄ ГОРІВКИ.

В місті Трентоні в стейті Ню Джерзі арештовано під закидом пачковання горячих напитків Алберта Болшвайлера, бувшого маршела Злучених Держав на стейт Джерзи та мейора міста Перт Амбой в тім самім стейті. („Маршел" — се високий федеральний поліційний урядник, щось немовби федеральний шериф). Він мав пачкувати з другими людьми горівку до Злучених Держав. Його поставлено під запоруку в сумі 5,000 долярів.

ХОЧУТЬ СТУДІЮВАТИ ПРОГИБІЦІЮ ЗА ГРАНИЦЕЮ.

Товариство „Світова Ліга Боротьби проти Алькоголізму" подає до відома, що воно висилає трох людий в подорож по ріжних чужих краях для простудіювання рухів за прогибіцією. Один з них, др. Джан Вулей з Паріс, Илиной, має відвідати Італію, Швайцарію, Францію, Еспанію, Портуґалію, Чехословакію, Фінляндію, Швецію, Норвеґію, Данію та Ісляндію, а по повороті з дороги має дати в Злучених Державах ряд відчитів про свої спостереження. Другий з них, священник Давид Ослюнд з Мінеаполис, має відвідати скандинавські краї, а потім має помагати „сухим" в Естонії переперти прогибіційний закон в тому краю. Третий, відомий прогибіційний пропаґандист Вілієм Джансон, знаний під прізвищем Пусіфут (підчас його аґітації в Англії студенти одного університету зробили проти нього демонстрацію і вибили йому підчас сього око), має відвідати Австралію та Нову Зеляндію і вести там кампанію за забороною горячих напоїв.

ПРИГОДА МОРЯКІВ З РОЗБИТОГО КОРАБЛЯ

З порту Ст. Джан в Новій Фундляндії приходить вістка про моряків рибацького корабля „Говард Паркс", котрий виплинває на рибовлю з того порту. Недавно сей корабель попав в полосу страшних вітрів, котрі його загнали далеко на полудне від звичайного місця ловлі. Коли корабель уже був далеко на полудни, він почав текти. Капітан оглянув корабель і переконався, що залога не потрафить діри заткати. він приказав морякам покинути корабель і всідати на маленьку лодку. Як корабель затонув, моряки поплили лодкою, гребучи веслами, і по довгій дорозі заїхали до порту Барбадос, що лежить на однім острові, належачім до британських Західних Індій. Від місця затонення корабля до порту є віддаленість 200 американських миль; сю всю дорогу моряки перепливли веслуючи.

АРЕШТОВАНИЙ ЗА УБИЙСТВО, ПОПОВНЕНЕ 48 ЛІТ ТОМУ.

В місті Тускалузі в стейті Алабамі арештовано якось Джорджа Николса, місцевого богача, за убитте одного Петра Мунея 48 літ тому. Варант на його арештованнє заприсяг стейтовий прокуратор. Арештовано Николса на підставі зізнань його жінки, котру сей пізвав недавно о розвід.

ЦІКАВИЙ ЗАКОНОПРОЕКТ.

В нюйорській стейтовій леґіслятурі внесено законопроект, після котрого малоби уважатися провиною продавати ґазети по другій ціні, як по тій, що видрукована на ґазеті.

НА КАТЕРИНОСЛАВЩИНІ.

В Московській „Правді" з дня 20. грудня у відділі „По Росії" знаходимо цікавий допис з Катеринослава.

Дописувач пише, що основним завданням совєтської влади на Катеринославщині була боротьба з повстаннями. Однак ще й досі оперує кілька повстанських загонів на Катеринославщині.

Провалізно дорожний страйк, який відбувся м. літа, дописувач пише, щоб не дивлячись на те, що страйкарі висусунули економічні вимоги, цей страйк мав явно політичнупідкладку. Сесія Ревтрибуналу, що недавно закінчилася і яка судила провідників страйку, „ясно встановила звязок їх з соц. революціонерами і Петлюрою".

ГОЛОС БЕЗРОБІТНИХ У ЛЬВОВІ.

В неділю, дня 22. січня, відбулося в салі Рукодільничої палати у Львові велике віче безробітних, скликане з рамення комісії професіональних союзів. Саля була битком набита. Промовляли між иншими Ланьцуцкі, Райцесівна і инші. По промовах принято одноголосно резолюцію, в якій напятновано поведення властий, а одночасно виказано домання урухомлення продукції і контролі цеї, відкриття фабрик, започаткування акції відбудови та заосмотрення робітників на час безробіття.

ПАРТІЇ НА УГОРСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Від часу, як Підкарпатська Україна (Русь) прилучилась до чесько-словацької републіки, повстало там аж 14 партій. Із сих 4 мадярські, 3 жидівські, 1 комуністична 1 соціал-демократична і 5 руських.

З „руських" народною і впливовою є „руська хліборобська партія", яка видає в Ужгороді, столиці краю, свою ґазету під назвою „Руська Нива".

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ОСТЕРІГАЄ ПОЛЬЩУ ПЕРЕД ЗАНЯТТЄМ ЛИТОВСЬКОЇ СТОЛИЦІ

ЛОНДОН, 2. марта. — Правительство Великої Британії вислало телеграфічно осторогу до польського уряду у Варшаві, що якби він намагався влучити Вильну до польської держави, то се мати-ме поважні наслідки для мира в Европі.

Се сталось наслідком вістий з Варшави, що польський уряд приготовляє анексію (влучення яко складової части) Вильни.

Тут заявляють, що і друга аліянтська держава, імовірно Італія, вислала до Польщі подібну осторогу.

Колиб Польща вперлася при свому, то се могло би спричинити війну Литви проти Польщі. По стороні Литви, кажуть, стала би Росія.

Премієр Лойд Джордж видить небезпеку для мира в польских заборчих плянах і тому хотів скорого скликання ґенуенської конференції, яка могла би теж занятись ВИРІШЕННЄМ СХІДНИХ ГРАНИЦЬ ПОЛЬЩІ.

СПРАВА ВИЗНАЧЕННЯ СХІДНОЇ ГРАНИЦІ ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, столиця Польщі, 8. лютого. — Тутешній польський дневник „Наш Курер" подає відомість, що британський премієр Лойд Джордж заявив, що буде настоювати, аби на економічній конференції в Ґенуї обговорено також справу східної границі Польщі.

Се потверджують також з галицько-українських кругів, які є теж заінтересовані справою східної границі Польщі.

ЗАМІТКА. — Як звісно, Польща досі ще не має східної границі. Вправді большевики признали Пілсудському у скандальному договорі з Риги (з 18. марта, 1921) границю на сході на український і білоруський землі, але се не є жадна границя навіть для тимчасової Польщі а тільки польсько-большевицькі лінии з дійсности. Польська границя не може іти Збручем але мусить іти на захід від Сяну. Тільки Польща в такою східною границею могла би існувати між риський „договір". Якби ґенуенська конференція потрафила подбати про дійсну польську границю для Польщі на сході, то зробила би для Польщі велике добро.

НА УКРАЇНІ 5 МІЛІОНІВ ГОЛОДУЮЧИХ.

МОСКВА, столиця Московщини, 9. лютого. — З Харкова доносять, що „український" большевицький уряд обчислив, що в грудні, 1921, число голодуючих виносило на Україні 2 міліони 600 тисяч душ, а тепер воно досягає до 4 або 5 міліонів.

З весною розміри голоду ще більше зростуть і серед голодуючих кинуться пошести.

АЛІЯНТИ ХОТЯТЬ ДОМАГАТИСЬ МІЖНАРОДНЬОЇ КОНТРОЛИ НАД УКРАЇНСЬКИМИ ПРИСТАНЯМИ.

ДАНЦІҐ (вільне німецьке місто), 10. лютого. — В тутешніх українських кругах одержали відомости, що аліянти хотять видвигнути на ґенуенській конференції також українську справу. Між іншим хотять вони піднести справу міжнародньої контролі над українським портами над Чорним морем.

Кажуть, що аліянти поставлять таке домаганне совєтській Росії (чому не Україні?).

В КРАЯХ НАПАДЕНИХ ПОЛЬЩЕЮ ШИРИТЬСЯ ІНФЛЮЕНЦА.

ВАРШАВА, столиця Польщі, 2. марта. — В Польщі вибухла нова інфлюенца. Особливо навіщує вона східні краї, окуповані Польщею, куди щодня тягнуть тисячі збігців з Росії (радше з України і Білоруси). Серед недужих панує велика смертність.

РОЗБОЇ ПОЛЬСЬКИХ НАЇЗНИКІВ НАД БІЛОРУСИНАМИ У ВИЛЬНІ.

ДАНЦІҐ (вільне німецьке місто), 10. лютого. — Білоруська часопись „Беларускі Звон" подає потрясаючі подробиці польського терору у Вильні (Вильна се столиця Литви, на яку напали Поляки; се місто лежить на білорусько-литовській границі і тому є також одним з осередків білоруського культурного життя).

Та ґазета подає, що серед орештованих Поляками дня 20. січня с. р. Білорусинів було також 400 студентів білоруської ґімназії, котрих Поляки держали взаперті в ґімназії цілий день. Дітям, котрі хотіли вийти з будинку, жовніри, які його окружили, грозили розстрілом. Серед арештованих білоруських діячів є голова виленського Білоруського Національного Комітету Красновський і тяжко хорий писменник Горецький, редактор часописі „Беларускі Ведомосці".

БАЛТІЙСЬКІ РЕСПУБЛИКИ ДУМАЮТЬ НАД ОБОРОНОЮ ПЕРЕД РОСІЙСЬКОЮ ЗАБОРЧОСТЮ.

БЕРЛІН, 2. марта. — Балтійські держави, Фінляндія, Естонія, Латвія і Литва готовляться до спільного виступу на недалекій ґенуенській економічній конференції. Відомости з тих країв подають, що небаром мають зібратись їх заграничні міністри на нараду у справі спільного виступу на конференції в Ґенуї. Головно ходить їм о справу Росії. Представники тих чотирох республік кажуть, що вони ліпше розуміються на російських справах аніж аліянтські знавці і тому хотять в Ґенуї сказати своє слово. Заявляють вони, що Росія — чи большевицька чи ні — є для них найбільшою небезпекою, бо грозить їх державній самостійности і суверенности. Тепер вони гадають нарадитись, як на будуче їм боронитись перед російською заборчостю.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

АЗБУЧНА РЕВОЛЮЦІЯ.

Як доносять з Болгарії, там малощо не прийшло до кровавої революції. Вже прийшло було до поважних заворушень в столиці краю Софії. але поліції вдалося заглаїти революцію.

Революція се небувала, бо почалася від азбуки. Поступове правительство постановило зреформувати (поправити) болгарську азбуку, викидаючи з неї одну букву. Та консервативна партія уважала викинену букву за щось усвяченого історією, за святощ, якої не вільно рухати. За консервативними аристократами стануди консервативні студенти, ба навіть консервативні професори. Студенти зробили велику вуличну демонстрацію за задержаннем „святої" букви і підчас сьої демонстрації мало що не прийшло до кровопролиття.

Варта тепер прочитати собі голоси анґлійської та американської преси про азбучну революцію в Болгарії. Ані Англичанам ані Американцям не може поміститися в голові, як розумні люди та ще в двайцятому столїттю можуть уважати букву святою. В них буква не є нічим инчим, як простим знаком для означення на письмі звука людської мови. Коли азбука якої мови має два або три знаки на означенне того самого звука, то з сього виходить видимо велика запутанина для всякого чоловіка, а спеціяльно для малих дітий, навчаючихся грамоти. Здоровий розум каже в такому случаю облекшити науку писання та читання через викинення зайвого знака. Американцеви та Анґлійцеви стоїть все в тямці, що наука повинна бути облекшена, а не утруднена. Тому вони й упрощують самі своє писанне, хоч се упрощенне не може іти так далеко і так скоро, як у других народів, бо анґлійська мова, котру сі два народи уживають, має богато більше самозвуків, як мають другі мови.

Не можуть також Анґлійці та Американці зрозуміти, як може давнина усвятити якісь букви. Анґлійське письменьство може старше, як письменьство Болгарії, а прецінь ані Анґлієць ані Американець не буде дивитися на ніодну букву анґлійського письма як святу. Анґлійською мовою і анґлійським письмом писано теж святі книги, як се роблено у Болгар, але мимо сього ніхто не уважати-ме письма святим тому, що ним написані книги, які уважається святими. Від вживання букв до писання святих книг букви не стають святими, подібно як вони не стануть безбожними від вживання їх до писання безбожних річий.

Для Анґлійців та Американців, як для всякого здорово думаючого чоловіка, письмо є нічим инчим лише оруддем. Воно не стоїть над чоловіком, але під чоловіком. Не чоловік йому служить, але воно чоловікови. Зробити з письма щось святого, нетикального ,ненарушимого, значить помішати в голові ціль зі средством, значить тілько, що сказати, що не табака для носа, але ніс для табаки. Для всякої думаючої людини азбука се справа практична, яку треба рішати не серцем, але здоровим розумом. Не пошанованнем до старовини, а думкою про те, що краще, виґіднійше.

Тому всякий думаючий чоловік, як всякий думаючий народ, буде розбирати таку справу спокійно, поважними арґументами, промовляючими до здорового розуму. Лише в мало культурних народів таку справу розбирається криком, супроводиться демонстраціями та вистрілами. Коли для задержання якоїсь святої букви аж кров треба проливати, то хиба всякому стане ясно, що з тою „святою" буквою щось не теє, коли вона не може промовити до людського ума і аж насильство мусить її удержувати при життю.

ПОХОРОН ПОК. АНДРІЯ САВКИ.

Похорон пок. Андрія Савки відбудеться в понеділок, 6. с. м., о 10. годині передполуднем з дому жалоби при 65 Ґренд стріт, Джерзи Ситі, Н. Дж.

Замісць вінця на могилу Покійного зложили на Рідну Школу в Галичині:

Семен Ядловський	$5.00
Василь Левчик	5.00
Іван Каштанюк	3.00
Роман Слободян	3.00
Степан Миляновичс	3.00
Володимир Лотоцький	5.00
Омелян Ревюк	5.00

Товариство Народній Дім в Джерзи Ситі, Н. Дж. (на долі міста), якого пок. Андрій Савка був членом, зложило замісць вінця на могилу Покійного $10.00 на Рідну Школу в Галичині. Кромі того члени зложили ще від себе дрібні жертви на сю ціль.

ЄДИНИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФРОНТ.

Заява „Міжпартійної Ради" й „Народнього Комітету". — Третій Міжпартійний Зїзд у Львові. — Однодушне довіре до уряду З. У. Н. Р. з президентом Евг. Петрушевичем на чолі.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Орґанізоване й політично-свідоме українське суспільство Західної України мало в останніх днях кілька нагод показати свою національну дисциплінованість. Ці нагоди використовано в інтересі української національної справи блискучо. Перед цілим світом ще і ще раз показано й заманіфестовано, що українська суспільність Сх. Галичини уявляє собою **один непохитний мур,** об який розбиваються всі ворожі спроби насильством чи хитрощами його проломити. Як на зїзді Трудової Народної Партії, так і в останніх випадках урочисто й переконуючо показано відрадний **факт істнування в Галичині единого українського національного фронту** — цеї головної передумови для осягнення кождої великої, національної мети.

Першою нагодою послужила „відозва" якоїсь невідомої „Галицької Секції Політичного Комітету Національної України", надрукована в українсько-французькім віденськім тижневику „Україна — L'Ukraine". У тій відозві говориться, ніби Уряд д-ра Евг. Петруіевича є орґанізацією приватного характеру, що ніхто п. Евг. Петрушевичеви ніяких уповноважень не давав і що людність Сх. Галичини не має з цею „ґрупою" нічого спільного. Кінчається відозва тим, що, мовляли, **„ми (!) знайдемо захист і свободу наших національних прав дружньою згодою (!!) з польським народом і його урядом".**

Досить прочитати наведені тут витяги, щоб навіть сліпий побачив, що писали цю „відозву" не тільки не Галичане, а й не Українці. Писали її, мабуть, якісь польські шпиції, які користуються українською мовою тільки для того, щоб внести в українські ряди замішаннє й баламутство. Це, зрештою, видно і з того, що замасковані вороги українського народу не посміли підписатись і назвати себе по імени, а сховались під анонімною фірмою, неначе-б то політика — якийсь комерційний інтерес!

Та українські чільні провідники в Галичині не подивились на цю явну нікчемність віденської „відозви", а скористувались нею, як нагодою, щоб зайвий раз показати, на яких міцних підвалинах стоїть українська національна справа в Галичині. Тому відповідальні представники двох найголовніших галицько-українських політичних орґанізацій—„Міжпартійної Ради" й „Народнього Комітету" — виступили дня 22. січня з публичною заявою, в якій не стільки полемізують з віденською провокаційною шматою, скільки перед широким світом закреслюють політичну позицію цілої Західної України. Мужньо й одверто, за повними своїми підписами, хоч за це їх може спіткати сувора польська кара, наші випробовані й всім знані народні провідники кажуть:

„Як це вже нераз заявляв і підтверджував „Народній Комітет", начальна управа Української Народно-Трудової Партії, та Міжпартійна Рада, в якій заступлені партії: Трудова, Радикальна й Християнсько-Суспільна, — так і тепер заявляємо, що **д-р Евген Петрушевич і його уряд являються единим правним заступництвом українського населення Сх. Галичини, отже величезної більшости населення нашого краю взагалі, перед державами й народами світу. Ніхто инший, тільки др. Евген Петрушевич і його уряд є управнені переговорювати в імени українського населення і заключати обовязуючі те населенне умови та заступати інтереси Сх. Галичини, взагалі в межах можливости користуватися всіма правами й виконувати всі обовязки справжньої правової влади".**

Що заяву, якої спокійний тон дає відчути за собою правдиву й незломну силу, підписали 15 осіб: др. Володимир Бачинський, Володимир Целевич, о. Тит Войнаровський, Михайло Струтинський, др. Іван Макух, др. Володимир Лисий, Олександер Барвінський, Юліян Романчук, Іван Кивелюк, Вячеслав Будзиновський, о. Степан Онишкевич, Гриць Тершаковець, др. Володимир Загайкевич, др. Теофіль Окуневський та Антін Горбачевський. Який Українець не знає цих імен наших давніх і випробованих борців за народне право? І хто посміє хоч на мить поставити анонімну віденську „відозву" нарівні з цею заявою?

З огляду на ті виїмкові обставини, які панують у Галичині, було актом особливої й високої горожанської мужности публично виступити з такою заявою. Правда, у Львові не було змоги її надрукувати, бо ні „Вперед" ні „Рідний Край" не посміли би або не схотілиб її надрукувати, а певно що підписані під заявою особи й не схотіли би бачити її в тих рептильних часописях, а коли-б навіть не ці всі перешкоди, то напевне львівська ляцька цензура постаралася-б про те, щоб заява не побачила світу. Але її видрукувала варшавська „Українська Трибуна", яка останніми часами все більше починає цікавитися галицькими справами й стає зовсім порядною ґазетою. А це-ж для Ляхів те саме, що червоне сукно для розяреного бугая, це-ж їм просто удар в обличче! Можна собі уявити, як вони будуть скаженіти й як накинуться на підписаних під заявою осіб. Але ті не побоялись польської пімсти й виконали свій національний обовязок, як то їм веліло власне сумліннє. Честь і слава їм за це!

* * *

Другою нагодою показати світові, що думає й чим дише українська Галичина, був третій міжпартійний зїзд, який відбувся дня 28. січня у Львові. На зїзді були заступлені три провідні українські партії Західної України: трудова, радикальна й християнсько-суспільна, себто якраз ті партії, за якими стоїть величезна більшість українського населення в Галичині. І цей зїзд знов твердо, рішучо й одностайно потвердив те саме, що ухвалив онодішній зїзд трудової партії й що проголошено в повищій заяві. Ось один витяг із резолюцій цього зїзду:

„Міжпартійний зїзд стверджує, що уряд З. У. Н. Р. з президентом Укр. Нац. Ради д-ром Е. Петрушевичем на чолі є управнений репрезентувати населенне Східної Галичини, заступати його інтереси перед державами й народами світу, вести в імени того населення важні переговори та заключати обовязуючі договори".

Далі зїзд виніс острий протест проти нелюдського окупаційного режіму в краю, висловився за прискоренне остаточного вирішення справи Сх. Галичини, зложив протест проти задуманого Польщею стягання маєткової данини з людности Галичини. Але не ці постанови нас у данім випадку інтересують, а та перша постанова, яка так красномовно розвіює всі провокаційні нашіптування, ніби серед української людности в Галичині **може** бути якась неоднаковість думок, якась подвійність орієнтації.

Три такі маніфестації, як їх на протязі одного місяця дали зїзд трудової партії, заява пятнайцятьох і міжпартійний зїзд, можуть переконати кождого, хто має вуха, щоб чути, й очі, щоб бачити, що **є тільки одна** українська Галичина, обєднана тільки **одною думкою, одною** волею. Той **единий національний фронт,** до якого инші нації йшли цілими століттями, в Галичині може вважатися вже створеним. Цеї нашої могутньої зброї ніхто нам з рук не вибє.

Який це приклад для американських і наддніпрянських Українців! Як би всюди, де живуть діти великого українського народу, національна українська справа стояла так, як стоїть вона в замученій і скривавленій, але сильній своєю єдністю Галичині, то ми вже давно мали-б Велику й Самостійну Україну.

Берлін, 10. лютого.

Радянин.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ. Мітинг тов. ім. Т. Шевченка, від. 64 У. Н. С. буде в суботу, 4. с. м., о 6. годині вечір в домі при 435 Мейн ул.

СПРИНҐ ВЕЛІ, Н. Й. Мітинг тов. Просвіта, від. 16 У. Н. С., буде в суботу, 4. с. м., о 8. годині вечір в галі товариства

ІСТ ЯНҐСТАВН, О. Мітинг тов. Сокіл, від. 218 У. Н. С., буде в неділю, 5. с. м. о 4. годині вечером в галі Y. M. C. A. при Шорт ул.

МИЛВОКІ, ВИС. Мітинг тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 47 У. Н. С., буде в суботу 4. с. м. о 8. годині вечір при 623 Скат ул.

ПІД РОЗВАГУ.

(Надіслана стаття).

Всьо зміняється. Повоєнний настрій тільки сумну згадку кидає в незабудь по великій світовій війні, котра одних скривдила, других зовсім пригнобила, а третих несправедливо надгородила коштом чужої крови і майна.

Погасли воєнні пориви, заснули мертвецьким сном воєнні гуркотіння, прочистилась кров в морю, а на руїнах відростає нове життя з новими ідеями, з новими стремліннями.

Лише у нас гаразду ніт! Лиш у нас не гасне жажда пімсти! Лиш на наших руїнах буриться ще кров, та бадьориться розбитий пригноблений ярмом народ. Лиш нас скривдив весь світ, запрягаючи у нове ярмо, у нові злидні.

А наші сини розбрились по світу шукати на чужині ліку на ту рану, на той біль, серед якого стогне ограблена, запроторена в тюрму вітчина.

Мов ті сіромаги! В голоді і холоді кують вістря на нові мечі — в чужім огни та на чужім ковалі, щоби ним узброїти душу і серце великого народу.

Вони, ті найкрасші сини наші, ті загартовані війною каменярі, переживають під сю пору прикрі часи на чужині, задля невідрадних матеріяльних обставин. Вони, перебувши усі воєнні „гаразди", днесь на чужині є як раз тими, що не падають на дусі. Вони, самі у злиднях, поборюють всякі невигоди та готовляться до нової завзятої боротьби.

Позбавлені всякої помочи від рідні, раз у раз накликують „американських братів" прийти їм з помічною рукою та дати їм спромогу довести до кінця зачате діло. Їх кличі о поміч, це святе діло нам, американським Українцям, до сповнення. Від того не може ніхто отягатись. В сім ділі не може ніхто заслонюватися та вимавляти партійною політикою. В отсім благородним ділі повинен, кождий і кожда, хто зве себе Українцем, бачити обовязок дати полекшу нашим воєнним недобиткам, котрим судилось шукати захисту під чужою стріхою. Два рази дає той, хто зараз дає — говорить пословиця. Тай не зле говорить, бо подати поміч голодному і босому в той час, як він її ні звідки не має, значить вратувати йому життя.

Та на жаль американська Україна останніми часами призабула про сей свій обовязок так, що лише десь-хтось маленькою жертвою відізвесь в часописи. **А тим часом сотки нашої молодіжи боресь на чужині із крайною нуждою!**

Пора, щоби про сю справу заговорила вся американська Україна. Пора, щоби наш загал наложив на себе добровільний народний податок, та протрясся з того сонного занепаду, беручись до громадянської праці — ратувати і готовити нові та сильні ряди до визвольної на національної боротьби.

Булоби соромом і ганьбою всім нам, колиб не відчули і не зрозуміли просьб нашої молодіжи, котра на чужині, при позиченій ласці і неласці, насталює свої думки і серце до дальшого бою за народні права і свободу.

Філаделфія, Па., 24. II, 1922.

Коваленко.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З БАЛТИМОР!

Народні збори в неділю, 12. с. м.

Проситься усіх членів У. Н. Союза, від. 320, а також усіх Українців в Балтимор, котрим лежить на серци справа волі для рідного краю і народу, щоби зійшлися на збори, які відбудуться в неділю, 12-го лютого під числом 940 Савт Іст стріт. Порадимо ся, щоби кождий сьвідомий Українець та Українка в Балтимор мав друкований доказ, що є добрим сином чи донькою Матери-України. Тим доказом буде бонд для оборони Галичини, який кождий купить після своєї грошевої сили.

Не можемо також ніяк забути за нашим інвалідів, що втратили своє здоровле у бою за наше право, ані за нашими жовнірами, що караються на чужині і чекають на „слушний час". Мусимо помочи тим героям і жертвам нашої визвольної боротьби! Хиба камінне у кого серце, хто не схоче прийти на збори у такій справі.

М. Дмитрів.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ.

Дневник „Українська Трибуна" який тепер виходить у Варшаві) помістив у виданню з 29. січня, 1922, цікаву статтю про Ірляндію і Галичину, яку отсе передруковуємо:

ІРЛЯНДІЯ — ГАЛИЧИНА.

„Польща теж має свою Ірляндію". На проголошенне такого будь-що-будь відважного, твердження здобувся недавно „Роботнік" (варшавський польський соціялістичний дневник) в статті: „Ірляндія — Східна Галичина".

Чи справді так есть, чи справді Східна Галичина являється польською Ірляндією? Хоч як відважне твердження „Роботніка", то воно видається нам надто сміливим в тому розумінню, що не відповідає правді. А не відповідає воно правді от чому:

1) Ірляндія правно являється звичайною анґлійською провінцією (тепер належить вона до союза британських народів), Галичина-ж, згідно з резолюцією Ліґи Народів з 23. лютого, 1921, і постановою трактату в Севрі з серпня, 1920, являється поза межами польської річипосполитої; 2) Ірляндія має ясно зарисовану тільки політичну фізіономію, себто ірляндський народ виступає в яскравому освітленню яко ПОЛІТИЧНА НАЦІЯ, одначе не можна того сказати про нього без деяких вагань в розумінню КУЛЬТУРНОЇ НАЦІЇ. (Головною признакою національно-культурної відрубности кожної нації є мова народу, а в Ірляндії до кінця минулого століття на $4\frac{1}{2}$ міліона населення ірляндською мовою користувалось лише 60 тисяч населення; двоязичних, себто, що уживали ірляндської й анґлійської мови було 400 тисяч, а більш як 3 міліони говорило виключно тільки анґлійською мовою). — Українці, навпаки, а галицькі особливо, в однаковій мірі є політичною, як і культурною нацією; 3) Ірляндія у відношенню до всемогучої Анґлії є бідною країною; ірляндський нарід маленьким народцем; (поза „Зеленим Островом" сеть, правда, около 7 міліонів Ірляндців в Америці, одначе вони всетаки пропадають серед більш як сто міліонів населення Злучених Держав); — Українці, навпаки, належать до великих народів Европи, а Галичина есть лише одною з українських західних областий, себто ГАЛИЧИНА МАТИ-МЕ МОЖЕ В НЕДАЛЕКІЙ БУДУЧИНІ КРИТІ ПЛЕЧІ І МІЦНУ ОПОРУ У ВЕЛИКОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МОРІ, КОТРЕ ЗАСПОКОЇВШИСЬ ПІСЛЯ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ПОТРЯСЕНЬ І БОЛЮЧИХ ЕКСПЕРИМЕНТІВ, МУСИТЬ СТАТИ ВАЖНИМ ЧИННИКОМ СЕРЕДНЬО- І СХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ; 4) численність ірляндського народу у відношенню до анґлійського не покривається чисельною пропорцією Українців до Поляків; і, вкінці, 5) всемогучу британську імперію, а навіть анґлійську метрополію, володарку безмежних континентів та океанів, — хибаж личить прирівнювати до створеної тією-ж Анґлією, Францією та взагалі алїянтами, Польщі.

Ось важніщі, з нашого погляду, точки, які не оправдують сміливого твердження „Роботніка", що, мовляв, „Польща має теж свою Ірляндію".

ПОЛЬЩА СВОЄЇ ІРЛЯНДІЇ БЕЗУМОВНО НЕ МАЄ. Більш відповідною аналоґією був би тут вираз, що Польща має свій Египет, але тоді, колиб Польща проголосила була анексію Галичини. Отже Галичина по формі не есть Ірляндією; вона не есть і Познанщиною з пруських часів, бо там всетаки в суспільному життю панували правні поняття; бо там обовязували, правда, тверді закони, але закони, а між ними і начальний закон про державну приналежність; Галичина не есть і Македонією і не есть Альбанією, — по формі, в розумінню права есть вона mixtum compositum (саламахою). Тим mixtum compositum поруч Галичини есть теж Волинь, Холміщина і Полїссє, хоч до сих останніх відноситься обовязковим для Польщі і большевиків риський договір. Але важність сього договору є дуже однобока, бо він не має конечної міжнародньої санкції (потвердження). ОДНАЧЕ ПО СУТІ ГАЛИЧИНА Є ІРЛЯНДІЄЮ, НАВІТЬ ГІРШЕ ЯК ІРЛЯНДІЄЮ. КОЛИ ЧОГО НЕ ДОСТАЄ ЇЙ ДЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ПРИЗНАННЯ СЬОГО ПОЧЕСНОГО ІМЕНИ КРАЇНИ Й НАРОДУ-БОРЦЯ ПЕРЕД КУЛЬТУРНИМИ НАРОДАМИ СВІТА, ТО ТІЛЬКИ ВІДПОВІДНОЇ РЕКЛЯМИ І ВПЕРТОЇ, ПОСЛІДОВНОЇ ПРОПАҐАНДИ.

Коли ви читали опис похорону бурмістра міста Корк і довідались, що в тому жалібному святі взяла участь ірляндська республіканська армія; що вона прилюдно віддавала останню почесть свому національному героеви, а анґлійська поліція й військо не робили ніяких перешкод своїм противникам, звичайним бунтівникам, що підняли зброю проти правової влади, то вам для аналоґії варто у своїй уяві представити собі таку-ж картинку в Галичині або на Волині, чи деінде. Як поводилась би в аналоґічному випадку наприклад польська поліція панствова?

Або коли ви знаєте, що серед найбільшого розпалу ірляндської збройної партизанки проти військ Його Величности, короля Анґлії й Ірляндії й імператора Індії, в Ірляндії панувала майже необмежена вільність преси, то що сказати про те, що в Галичині (розуміється й на Волині) ніякої вільности немає; що ніодна з українських національних партій, себто ані трудова ані радикальна ані християнсько-суспільна, не можуть мати своїх органів, а тільки до певної міри толерується „Вперед", орган дрібної соціялістичної групи. І тут відважне твердження „Роботніка" про те, що „Польща має теж свою Ірляндію" — не видержує аналоґії (порівнання).

Не так давно, бо всього місяць назад (11 грудня, 1921) З. Заремба, представник лівої течії в П.П.С. (польській партії соціялістичній) мав розмову з членом редакції „Української Трибуни" на тему автономії українських земель і тоді сказав він між іншим ні меньше ні більше, тільки ось-що:

„Партія (себто П.П.С.) бажає щирого порозуміння з українськими соціялістами (добре, що хоч із соціялістами, як не з українським народом), аби щиро й отверто йти плече в плече у своїх домаганнях і щиро й отверто допомагати одні другим. НА ЖАЛЬ, ДО СЬОГО ЧАСУ ТАКОГО ПОРОЗУМІННЯ ЩЕ НЕ ОСЯГНЕНО, БО БІЛЬШІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПРОВОДИРІВ СИДИТЬ У ВЯЗНИЦІ".

Лишім покищо на боці „щирість" порозуміння й допомоги, а звернім увагу лише на наґу щирість останнього (підкресленого) уступу. Чи наприклад представник — не лівої, а дуже правої течії в анґлійській „Лейбор Парті" почував би в собі моральну силу викинути із своїх уст ганебну, одночасно страшну щирість про те, що більшість ірляндських проводирів сидить у вязниці? Чи він не старався би зробити все можливе, щоби знищити ту систему, що проводирів ірляндського народу саджає до вязниць? Чи він не кричав би в палаті громад про страшні репресії? Чи він не порушив би мас, щоб їх заставити стати в обороні неволених і визискуваних?

Гіркі рефлексії викликає в нас сміливе твердження, що „Польща теж має свою Ірляндію". І хоч Польща її не має, АЛЕ НА ПРОСТОРІ МІЖ СЯНОМ І ЗБРУЧЕМ СПРАВДІ ЄСТЬ ІРЛЯНДІЯ, тільки ще більш страждена, як „Зелений Остров", бо накрита кльошем, через який не доходить свіже повітре.

Р. В.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Я., Ногет, Конн. — За пересланне листа від пор. В. М. з Йозефова дякуємо. Не помістимо тому, що наш увесь загал вже знає добре, як наші хлопці бідують у зимних бараках, та що не мають у що одягнутись, і яка лиха їх їда. Ми помістили вже чимало у цій справі і наша еміґрація відповіла вже жертвами на цю ціль.

С. Б., Елизабет, Н. Дж. — Яка біда занесла Вас на большевицьке представленнє? Знаєте, як кажуть Німці? — Чого жадаєш від вола? — Мяса і більш нічого! Отак і Вам треба було знати, що від темноти годі жадати щонебудь світлого.

М. М., Савтвест, Па. — Ляхи збирали безправно податки, а тепер наложили нове безправне здирство під назвою „данин". Колись український нарід порахується і за це і за всьо із ними.

І. Н., Мінneаполіс. — Чого берете до рук всяку шмату і витрачуєте на читанне дурійки дорогий час? Розумного чоловіка не обходить, що дурні про нього брешуть.

С. К., Ембрідж, Па. — За пізно вже тепер друкувати.

І. П., Клівленд, О. — Не сердьтеся, — вибачте їм.

П. Д., Гартфорд, Конн. — Не ходіть на зборища „нечестивих".

Ф. С., Мунісінг, Миш. — Богатство України чинить сусідів лакомими. Мусимо бути дуже бривим народом.

Я., Карнеґі, Па. — Не пишіть олівцем. — Наша зброя народній податок!

А. К., Алентавн, Па. — От у нещастю щасте. Добре, що спізнав і відцурався большевицької дурійки.

В. К., Вудгевен, Н. Й. — Велика культура українського народу проявляється у тім, що ненавидить грубих слів та жартів. Колиж паничі від большевицької шматки міркують, що гумор у тім, як напишеться як найбільше грубих та двозначних слів, так най повизбирують усьо, що записане львівськими та варшавськими батярами по стінах ріжних воняючих місць. Або ще лучше хай пішлють у Москву та Петроград. Там найдуть еще більші „скарби гумору".

М. К., Челсі, Месс. — Зі всіх сторін Америки приходять до нас листи з одобреннєм та похвалою для теперішньої акції Нюйорчан. Усі кличуть також, як і Ви: Слава нюйорським патріотам! Таксамо годимося з Вами, що Америка завинила, коли випустила з Франції армію Галера. Проте маємо тепер повне право домагатись від неї помочі для визволення України. Засновуймо усюди ліґи ситизенів і бувших жовнірів амер. армії, українського походження. Відноситись треба на адресу: **League of American Citizens of Ukrainian Extraction, 329 S. 4th Street, Philadelphia, Pa.**

І. Кукула, Гері, Інд. — Пришліть збірку на Стрільців до „Свободи", а разом і спис, а ми вишлемо.

В. Г., В. Конн. — Буде оголошено пізніще.

Українець, Френкфорд, Іл. — Честь Вам усім, що купилисьте бонди. А ті, що кажуть, що їм вітчиною цілий світ, то вони мають правду. Ідіоти і дураки вітчини не знають.

М. Д., Гвайтстон, Л. Ай. — Буде пізніще оголошено.

Т. С., Іст Йонґставн. — Буде поміщене, — це саме, надіслане Вашим товаришем.

Колядник, Ірі, Па. — Дай Боже щастя, що заколядували на прапор, але це річ не загальної ваги.

„НАРІД З ТРОМА ІМЕНАМИ".

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Між Білгородом а Букарештом не перестають грати телефони і телеграфи. Привіти-депеші, ґратуляції посилає одна столиця другій. В Білгороді уряджують королеви Александрова овації, в Букарешті радість превелика. Причиною тої великої втіхи були заручини короля Александра з румунською прінцесою Марією.—Певно, що сам король Александер тішився більше як „вірні піддані", тішився, бо сим скінчилися клопоти, які мав бідака зі своєю женячкою. Перед війною, коли еще прінцизн, княгинь і иньших „високоуроджених" осіб було пару кіп, бувби король Александер женитьбою не журився, бо кандидаток на королеву сербську бувби знайшов не малу норцію. Нині ся справа погано маеся. Поїхав Александер в Західну Европу „на лови"; гадав, що анґлійська прінцизна злакомиться на так добру посаду. Та ті сватання скінчилися гарбузом. Тож не лишалося нічо ліпшого як заручитися в Букарешті з дочкою Фердинанда „короля щурів". (той титул дістав Фердинанд за прихильність до братів Братіяну „трох щурів"). Так скріпиться союз Сербії „з союзним народом" і так думає Александер позбутися журби ізза престолонаслідника. Президент міністрів в Сербії, старий Пащіч, кажуть не спав перед тим з ґрізи не одну ніченьку; тож коли вернув король з Букарешту до дому, Пашіч сейчас побіґ з желаннями; щасливий, що позбувся одної з численних журб. А має їх Югославія не дуже богато, та за се самі важненькі. Найбільша болячка, се якраз та „Югославія" і „нарід з трома іменами". Як відомо, по розпаді Австрії злучилися Серби, Хорвати і Словінці з королівством Сербією даючи тій розширеній державі нову назву, Югославія. Назву сю видвигнула на світ божий пропаґанда в часі війни; взагалі думалося створити навіть оден югославянський нарід „з трьома іменами". Коли осягнено свою ціль,—злуку в одну державу—, запал дещо остиг; прийшла дійсність, яка далеко позаду за бажаннями штигулькала. Серби, висвободивши чи занявши своїх славянських братів, Хорватів і Словінців, зовсім недумали про цілковиту рівноправність, уважаючи мабуть своїх братів за дурних, щоби були міністрами і брали гроші. Тож і на міністерських і на дипльоматичних посадах ні Хорватів, ні Словінців майже зовсім не було. Така „братня любов" не могла довго подобатися „висвободженим братам". Хорвати і Словінці стали домагатися автономії, та ті домагання скінчилися виверненням кота на виворіт. Тож Хорвати і майже всі Словінці збойкотували сербську скупштину (парлямент). Мабуть думає Пашіч сему зарадити. В дусі поєднавчім ділає єго приятель Стоян Протіч і є надія, що скорше чи пізнійше прийде до порозуміння між тими славянськими народами. Ні Хорвати ні Словінці не можуть жадати цілковитого відірвання, бо тоді опинилибися в лабах Італії. Пашіч, бажаючи скріпити державу против Італії, мусить іти на уступки Хорватам. А все таки та ґеґемонія Сербів кидає правдиве світло на натуру словянську, що говорить фрази про братерство славянських народів а лупить що сили „брата" з великої любови. (Польщі тут годі порівнувати, бо ся в нищенню Українців переступила всякі поняття людскости і... розуму.)—

Та не менча журба приходить на голову Пашіча з Риму. Італія усунувши Австрію як соперника на Адрійськім морю не думає ділитися панованнем із новим соперником, Югославією, державою кілька разів нині слабшою від бувшої Австрії. — Антанта беручи Австрію на операційний стіл, гадала позбутися сим несупокоїв з неспокійним Балканом. Сеї Австрії нині нема, та ворожнеча в вічно кипучім кітлі — Балкані, не тощо не скінчилася, але еще зросла. Ворожнеча між Італією а Югославією така, що до оружної розправи прийшлоби не тяжко, колиби Італія знала, що мобілізація вдасться, а Югославія мала певність, що виграє війну і колиби Франція і Анґлія нічо не казала. Югославія мусить мати добрий приступ до моря. Пристань Фіюме зроблено вільним містом та територіяльно злучено з Італією. В р. 1920 хотів ґраф Сфорца погодитися з Югославією щодо Адріятику, та італійські шовіністи і імперіялісти нагнали Сфорцу „в дубину" і не думають ділитися „нашим морем" як се в Італії називають Андріятик. Не диво, що ворожнеча велика і між обома „заприязненими державами" приходить деколи до не офіціяльних розмов машинових крісів і канон. Так на останнє Різдво італійські матрози, — з военного корабля „Аяччо", що стояв в югославянській пристані Шебеніко, — підпивши собі здорово вина (я не хочу тим взбуджувати в американськім читачеви тяжких до здійснення бажань!), викрикували по улицях міста „нехай живе Італія" „проч з Югославією" і т. п. Місцеве населення виступило против сего енергічно; надбігла місцева поліція і, щоби розігнати товпу, як каже офіціяльне звідомлення, почала стріляти „в гору". Матрози утікли на корабель і відповіли рівнож сальвами „в гору". І так з тої стрілянини до сонця чи до воробців були по обох сторонах ранені. Італія зажадала укарання винних і віддання почести італійській фані через дефіляду югославянських жовнірів. Югославія зажадала, щоби Італія забрала свої военні кораблі з пристані независимої і „заприязненої" Югославії. Дуже богато до війни не бракувало. Можеби Італія булаби більше „шторцом"ноставилася, колиби не се, що на саму вістку про мобілізацію зробився такий переполох, що товпи облягли банки і готові були перевернути їх до гори ногами. Югославія тоді затирала руки з радости, бо тут мобілізація ізза виступу Карла Габсбурґа ішла „як на мотузочку". Історію ту поволи забуваєся, бо на перший плян висуваєся недалеке весілля короля Александра. З сим супружем прийде еще до більше „сердечних" відносин між Югославією а Румунією. Та чи Югославія зможе завсіди числити на поміч сего союзника, се трохи сумнівне. Румунія не ґрішила ніколи вірностю, а циганська калькуляція єї не чужа а дуже близька.

Франкфурт н. М., Німеччина,
18. січня, 1912.

С.

НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ.

Окружна нарада представників українських товариств і орґанізацій з Ню Йорку й околиці над устроеннем

ВЕЛИЧАВОЇ ПРИЛЮДНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ В СПРАВІ УВІЛЬНЕННЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

відбудеться **В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12. МАРТА о год. 2.45 (точно)** по полудни в салі ч. 3. Укр. Нар. Дому (217 Іст. 6-та улиця).

Українські товариства й організації (між ними й церковні громади) зволять прислати по одному делеґатови з писменною повновластю на сі наради. Без повновласти не буде ніхто допущений, кромі редакторів. Окремих запрошень не висилаеться, тому секретарі і голови товариств зволять самі сповнити свій обовязок. З огляду на вагу справи проситься і дальші громади як напр.: Перт Ембой, Н. Дж., Патерсон, Н. Дж., Спрінґ Валей, Н. Й. Стемфорд, Конн. і т. п. вислати своїх делеґатів. 49,51,53

НЮЙОРСЬКА ЛІҐА ГОРОЖАН І ВЕТЕРАНІВ УКР. РОДУ.

Ст. Дембицький, голова. Тимко Мілещук, секретар.

НА ПОМІЧ НАШІЙ МАТЕРІ — СОБОРНІЙ УКРАЇНІ.

Наша редакція одержала отсей лист від митрополита Андрія Шептицького:

Вповажаний Пане!

Письмо, яке я з краю дістав, пересилаю Вам. Може будете добрі помістити його в „Свободі". Справа порушена важна і можу її горячо поручити нашому громадянству. Помочи, знаю, не легко, але не сумніваюся, що Американська Україна не заспить її — і буде оцінювати ініціятиву патріотів еміґрантів з Праги.

Приймiть вирази високої пошани

† Андрей, Митрополит.

Филаделфія, Па., 26. лютого, 1922.
815 North Franklin Street,
Philadelphia, Pa.

Ми, Українці в Америці, мали досі дуже малу нагоду, щоби прийти до помочі Соборній Україні. Принагідна хвиля прийшла тепер і ми думаємо, що наша еміґрація докаже ділом, що усі наші мрії, усі надії і уся любов не сягають тільки по річку Збруч! Ми живемо вірою, що недалека це пора, коли усі українські землі, з цілим українським народом, злучаться разом у одну могучу, самостійну українську державу.

Длятого містимо з листом митрополита переслане ним письмо з Праги, в надії, що американські Українці відізвуться на сей поклик як вже нераз відізвались на старокраєві поклики о поміч.

• • •

Се письмо з Праги звучить:

Ваша Ексцеленціє!

Руїна культурної праці українського народу і тяжка недоля культурних робітників, які ще видержують на своїх постах, кладуть у цю хвилю на українську суспільність важний обовязок протиділати занепадові культурному.

Всякі добродійні, допомогові, репараційні, та відбудовуючі акції спрямовані на злегчення фізичних недостатків заподіяних війною, народам які тішаться опікою побідних держав.

Українська суспільнсіть напрявляє спустошення заподіяні военними і революційними хуртовинами здебільшого власними силами.

Ця праця бере під увагу головно найбільше кидаючіся руїни — а саме руїни матеріяльної натури.

Розміри її так великі, що й найвидатніща допомогова акція не змогла її усунути, ба навіть і частини її не направила. Та хоч спустошення матеріяльної натури застрашаючі і тому більше очевидні, в порівнанню з духовим занепадом являються вони досить мізерними.

А прото на цей бік справи мало, дуже мало звертається уваги. Українські культурні огнища, наукові товариства, академії, університети та иньші культурні установи ледви животіють. Культурні сили — робітники розпорошені, або відірвані від своєї роботи, своїх завданів.

Пропадають уми, думки, сили, твори безслідно і безповоротно.

Ваша Ексцеленціє, Ви як голова установи, якої завданням є опіка над духовим життям людини — зрозумієте найкраще до чого доведе наш народ ця духова руїна.

Із зрозуміння цього катастрофічного стану беремо собі право прохати Вашу Ексцеленцію звернути увагу нашої американської еміґрації на цей бік нашого життя, щоби вона доклала своїх сил до створення можливих умовин для праці культурним огнищам на Україні.

Ученим і культурним силам згуртованим при українській Академії Наук в Київі, або при університетах, як людям треба дати харчів і убрання, а установам треба наукових книжок, приладів, паперу, ба навіть олівців.

Прохаємо Вашу Ексцеленцію звернутись до відповідних кругів нашої еміґрації в Америці зі закликом, щоби вони дали почин до заснування комітетів для несення помочі українським ученим на Україні.

Жертви збиралби центральний комітет і через організацію Гувера пересилавби впрост до Київа Українській Академії Наук, або мігби прийти в порозуміння з нами, що до відправки пересилок.

Ми українські студенти, що живемо на еміґрації жебраниною зібрали вже між собою пять тисяч чеських корон на цю ціль і працюємо дальше, однак наші сили за слабі.

Ваша Ексцеленціє, Ви як борець за духові інтереси українського народу, як український культурний діяч, як очевидець спустошень на українських землях, як провідник духової сфери — Вас як найкраще зрозуміє наша еміґрація в Америці і на Ваш заклик поведе як найенерґічніщу допомогову акцію для українських учених і культурних діячів на Україні.

ЗА КОМІТЕТ ДОПОМОГИ УКР. КУЛЬТУРНИМ СИЛАМ НА УКРАЇНІ ПРИ У. А. Г. В ПРАЗІ:

Др. М. Сисак, голова.

Верхомий Волод., писар.

(Печать).

PITTSFIELD, MASS.

Петро Шульган зложив на руки Адм. „Свободи" на Січових Стрільців $1.00, що отсим квітується.

ЛЯЦЬКІ ЗНУЩАННЯ.

(Тут містимо лист, який прислав нам д. Никола Ворона із Стейпелтон Н. Й. Лист писаний б. членом У. Н. Союза, який виїхав до краю. Зі зрозумілих причин не подаємо його імени).

Клещівна, 2-го січня 1922.

Любий Товаришу!

Вже довго не писав до Тебе, але все сподівався, що верну назад до Америки і розкажу Тобі устно про всьо, що у нас діється. І справді був я вже біля самого Данціґа, ледви дві годині від „шифи". У вечер мав я всісти, а рано бувбим відїхав. Але польський уряд на границі побачив, що я везу гроші і хотів мені їх сконфіскувати. Хотіли оставити тільки $25.00 на особу, а усьо решту відобрати. Неможна було ніяк їх сховати, бо пороли навіть рубці, а в черевиках розрівували підошви. Бувби я знав, як застосуватися, якби хто був про таке сказав, але я не знав нічого, що не вільно везти гроший з собою. — Вернув я додому і застав повно нових польських „комедий", а межи ними „преславну" конскрипцію. При сій оказії „кохані браця" не забули за мене і загнали мене там, де тепер усіх наших добрих людий заганяють. Впакували мене під ключ, до темниці під землею, де я пересидів 16 днів у смородах і вогкости. Покликали проти мене щось зі 40 свідків, але не могли нічого на мене найти тож і мусіли випустити. Через тих 16 днів я не міг бачитися з ніким, ані навіть із жінкою, ні з дітьми. Міг'ем тільки розмавляти з такими самими арештантами як і я. А сиділо їх там чимало. **Межи ними був і старенький. вісімдесятьлітний священик з Вербиловець а ще і другий священик із Пукова. Так само був там також пуківський війти і богато пуківських людий.** Усього не годен описати, бо і так, хто знає, чи через цей лист не попаду знова під ключ, бо ворогів правда в очи коле. Під маєтковим зглядом не булоби мені біди, але уже не можу дивитися на то всьо, що тут виробляють... Якби Ти, Товаришу, бачив так, як я, **як тут Мушельникови всипали 50 наґаїв, а що кольбів то і несчислити! А ще мусів через цілий час гризти сіль без перестанку. Так само скатували Івана Старого Торби і Верстина. — Усьо не годен оповісти ні описати. Треба самому видіти, аби знати, яку наш нарід переносить муку.** —

Може колись дасть Бог ліпше! Якби не надія то і жити не булоби сили. —

(Слідує поздоровлення і підпис).

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ

МОСКОВСЬКИЙ ГОРОД НА ЗАПОРОЖУ.

Оповідання з другої половини 17-сотих років.

(Продовження).

(13)

На предложення кошового згодилася вся старшина.

— Все те ще не кінець, — говорив Кальнишевський дальше. — Треба зробити, щоби московські заушники на Запорожу і самі Москалі були тої думки, що ми і в сні не важились би силою супротивлятися такій роботі, як отся, про котру говоримо. Нам треба признатися, що про московський похід дещо знаємо, але, як спокійні люди, не хапаємо за шаблю, лише полишаємо розсудження справи і усунення кривди справедливости московського уряду. Ухвалім вислати до гетьмана і до Петербурга послів з протестом проти походу Москалів, про який нас буцім то звістили з Бахмута, і взагалі проти всяких вломів Гетьманців, Сербів, Донців та Москалів у межі запорожських земель. Як такий протест піде до гетьмана і Петербурга, то Москалі будуть гадати, що ми й не знаємо, куди пішла їх експедиція, про котру хтось щось доніс нам з Бахмута. Будуть гадати, що наші заходи проти сего походу обмежилися на самім протесті, отже московська експедиция, або зблудила і пропала в багнах, або вся здезертирувала і розбрилася по степах. Що з нею сталося, Москалі не довідаються, бо з того всего, що розповів мені учасник експедиції, виходить, що московський уряд сам не знає, куди вона пішла... Ось такого тумана гадаю пустити на явній раді старшин і дідів...

Вся старшина приняла і сей плян кошового. На січовім майдані зійшлися окрім генеральної старшини, також старшини курінні і всі старші заслужені козаки, діди січові. Кругом них зібралося рядове козацтво. Кошовий поклонився, поздоровив товариство і доразу, без ніякого вступу, без ніякої проповіди розказав про татарський загін і про збігців, та заявив, що як сюди так і туди гадає вислати по сотни козаків. Збір дав свою згоду без ніякої балачки.

— А тепер, панове товариство, — промовив кошовий — головна справа. Важна справа, прикра й скрутна. З Бахмута сповістили мене, що в наш степ, десь в сторону Донщини пішло триста Москалів, що повели парусот на силу забраних хлопів, щоби там, на нашій земли збудувати город для московського війска і для Сербів. Де саме той город має станути, не скажу. Се тайна Москалів. Тепер питаю, що рада скаже мені по отсій причині робити?

В першій хвили, заговорили, як то звичайно бувало, всі на раз. Заговорили не тільки покликані на раду, але й козацтво, що окружляло раду. Та коби то лиш говорили! А то що горячійші і непримиримі вороги Московщини, не говорили, а кричали, кляли, матіркували, постукуючи закаблуками, та вимахуючи пястуками. Що котрий говорив, кричав, чи й ревів, знав хиба він сам один, бо ніхто не чув його. Людське ухо чуло тільки один одноцілий рев та гук, начеб ревло на раз сто биків і сто Дніпрів розбивало филі о ґранітні груди порогів...

Кошовий стояв спокійно... Ждав, аж вишумиться перша лють і найбільші горлячі похрипнуть. Побачивши, що зачинаються суперечки і заноситься на бійку, бо в товпі були також задурманені та заморочені Москалями, кошовий підніс в одній руці до гори шапку, другою махнув пірначем. Рев став поволи потахати, перейшов у шум і поодинокі оклики. Кошовий блиснув ще раз пірначем і на майдані настала гробова тишина. Погляди всіх опинилися на його устах.

— Шановне товариство! Як будете всі на раз говорити, то ні ґенеральна старшина, ні я не будемо з того мудрі. Не будемо знати, яка думка і яка воля лицарства. Хто має сказати що, нехай скаже одинцем, а не одночасно з другим, десятим і всі розгорячені і закукурічені, бо справа справді важна і удар для нас болючий. Спитаю кождого старшину, якої він гадки. Зачнемо від наймолодшого, бо хочу, щоби кождий говорив так, як справді думає. Як би зачали найстарші, то неодин з молодших буде соромитися перечити старому і заслуженому козакови. Наймолодшим старшиною є сотник Петро Нерозлучний. Нехай скаже, що думає.

Петро вийшов з гурту, станув між кошовим і зібраними сотним. Як кождий схоче бути перший, то не буде ладу. Ще й

— Я наймолодший і тому може неприлична буде моя бесіда. Молодшому не годиться до старших і про старших так говорити, як отсе я думаю сказати. Але... щоби чиста було совість моя і душа спокійна, мушу сказати. Гадаю, що тут, і в сім ділі ні причім вік і заслуги. Ми тут всі Запорожці. Кошовий приказав кождому сказати се, що йому говорить його власне серце і його розум, хоч може недосвідний...

— Добре говорить! Розумно каже! — загуло на раді між молодшими.

— Лише чи добре і розумно скінчить? — замітив один старший.

Кошовий підніс пірнач і знов всьо затихло.

— Ось тому, — тягнув Петро дальше — і ви пане кошовий і ти ґенеральна старшино і ви діди січові!... Як буде по раді, буду цілувати ноги ваші, сліди по стопах ваших, бо ви заслужені козаки... Але тепер... не сердтеся, як скажу вам... прикре, дуже прикре слово...

— Славне товариство! — заголосив Петро повною грудию і грімким голосом. — Славне ти... колись було! Тепер Запороже на пси зійшло, і ми, славні колись лицарі, на старі беззубі собаки! Чомуж воно колись було инакше, а тепер стало инакше, що аж соромно зватися Запорожцем?... Бо, знаєте, давнійше до Січи бабів не пускали.

— І тепер не пускають! Де ті баби? — загуділа товпа. — Ти впився, чи що?

— Давнійше бабів до Січи не впускали, а тепер пускають.

— Чи ти сказився? — крикнув хтось з гурту. — Де вони, ті баби? Покажи! Я зараз женюся, хоч би на одну ніч.

— Питаєш, де ті баби? Глянь кругом себе, кількo їх є... Та що гірше, на сором, на ганьбу! Ми бабу зробили кошовим отаманом... отаманом кошовим!

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Спростовання.

В 46 ч. „Свободи" з дня 27. лютого, 1922, було поміщене касове справозданне тимчасового головного Уряду Ліги Американських Ситизенів і Бувших Жовнірів Американської Армії. В рубриці „Дохід" пропущено: **Членські вкладки $7,** що отсим простується.

Управа.

ПЕОРІЯ, ІЛЛ.

Звіт з зібраних грошей на полонених і студентів збаражського повіта.

В „Свободі" ч. 8. з дня 12. січня 1922 р. був поміщений поклик до громадян повіта Збараж з просьбою допомоги полоненим збаражського повіта як рівнож студентови Е. Хрипливому.

До сего часу на сю ціль зложили: Незнакомий з Балтімор, Мд., $5.00; о. Стецюк В. з Шікаго, Ілл., $4.00; А. Лемещко з Вебстер, Месс., $3.00; Сасс Василь з Рачестер, Н. Й., $2.00; В. Бігун, А. Куш і Г. Пайончківський по $2.00, А. Батюк $1.00 (всі з Пеорії). — Разом $21.00.

Крім цеї суми зібрав гр. Пастушенко Григорій в Мінеаполис, Мінн., $27.25, на що зложили слідуючі громадяни: Петро Парій $3.00; Григорій Пастушенко, Никифор Мельниківський і Омелян Немий по $2.00; Николай Грубрин, о. В. Дволіт, Василь Кордуба, Єнуфрій Симироз, Панько Тремба і Петро Кулиняк по $1.00; Яків Грубрин, Петро Андрущак, Петро Гайва, Іван Шмигановський, Іван Коцюба, Йосиф Греськів, Петро Чучман, Роман Бачинський, Михайл Пасічний, Іван Олійник, Антін Процай, Іван Сохорович, Стефан Романюк, Лука Харчишин, Стах Вовк, Дмитро Колтик, Олекса Пилатюк і Николай Осташ по 50 цнт.; Вас. Скомароський $1.00; Василь Сопотюк, Дмитро Михальчишин, Петро Бутрин, Іван Козак, Олекса Козак, Сельвестер Стібак, Кирило Сокіл, Гр. Федушко і Геня Пастушенко по 25 центів.

Разом зібрано $48.25.

З сего вислано студентови Е. Хрипливому через „Амерікан Експрес Ко." ч. чека 238203 $6.00 з оплатою пересилки 1.00 дол. разом $7.00. Для полонених до Чехословаччини на руки В. Бачинського $41.25 через „Ам. Експрес Ко." число чека 2378212 (в чеських коронах 1.885.00).

Всім шановним громадянам, які зложили свою лепту, сердечно дякує комітет від імени тих, для кого зібрана квота призначена. Гром. Пастушенкови Григорієви осібно дякує комітет за його щиру працю в згаданому ділі як рівнож громадянам з Мінеаполис за їх жертву.

ЗА КОМІТЕТ:
Василь Бігун, голова; **Атан. Куш, Лука Пайончковський, Антін Багнюк.**

ЯНҐСТАВН, О.

Звіт із народнього віча в Янґставн, Огайо.

В нашій місцевости відбулось віче дня 5. лютого 1922, в справі національної позички галицько-українського правительства. На віче зібралось поважне число наших Українців і Українок, так що галя досить простора була цілком заповнена.

Віче отворив о. К. Курило та представив ціль віча і покликав на предсідателя д. Багана а на секретарів дд. Г. Нивинського і Р. Гиля. Предсідатель подякував за уряд і уділив голосу др. Л. Мищузі, котрий забрав голос і виголосив довшу промову про ріжні старокраєві кривди, заподіяні через Поляків нашим браттям, котрі боролись і бориться, аби зістати вільними на власній земли. Тому треба, щоби усі Українці зєдналися без ріжниці партій, щоби здобути самостійність для рідного краю. Др. Л. Мищуга завізвав наших Українців, аби отворили свої добродійні серця та недали загинути українським недобиткам із світової війни та щоби дали поміч сиротам, які остали по наших героях, котрі завзято боролись проти ворогів-грабіжників нашо вітчини. Розповів, як лукава Франція вислала армію Галера, через що наші полки мусіли уступити, не маючи ніякої амуниції в руках. Розказав, як оден наш Січовий стрілець, коли конав, потішав других вмираючих товаришів словами: „Не сумуймо, браття, що вмираємо, бо на наших трупах виросте дерево волі і гаразду для цілої Матери-України!" — Коли др. Л. Мищуга скінчив свою прегарну бесіду, предсідатель засізвав до купования бондів. Нарід почав приносити гроші до стола, а котрі не мали при собі обіцяли на другий раз донести. Зібрано $150.00 готівкою, а $515.00 обіцяно зложити як найскорше.

Притім ухвалено слідуючі резолюції:

Українці міста Янґставн і околиці, зібрані на вічу дня 5. лютого ц. р. в салі „Народного Дому" ухвалюють слідуючі резолюції:

а) Висказують свій найвисший подив і подяку своїм братям в рідним краю за їх повну геройської самопосвяти боротьбу о визволенне Галицької України з під ляцького ярма.

б) Взивають американське правительство, щоби визнало Галицьку Республику, усунуло польських окупантів, а владу передало вибраному народом українському правительству.

в) Ухвалюють попирати Позичку Національної Оборони призначену на визвольну боротьбу українського народа.

г) Взиваємо всіх американських Українців без ріжниці віри і партій до обєднаної борби проти польських наїзників.

Сподіємося, що не буде ні одного Українця між нами, щоби не сповнив свій святий обовязок для батьківщини.

Клим Поліщук.

ПРАПРАДІДИ.

„Мої думи з мертвими; з ними живу в минулому.." Соутті.

В душі туга гадюкою засіла.
Сумні часи. — Жорстокі стали дні.
Одна лише в душі надія сміла
Ще творить сни осяяно-чудні...

Нудне життя. Натхнення білью стало.—
Незнає Бог в сучасному краси. —
В часи туги я згадую: — Бувало
Були же ті прапрадідів часи!...

Прапрадіди на конях гарцювали, —
Не марили дарма на лоні снів, —
То смерть страшну, то любку цілували
І дивний зміст вкладали в пісні спів...

Гультаї — козаки — опришки — кобзарі,
Моя душа, закохана у вас,
В безсонну ніч, на вранішній зорі
Все кличе: Гей, верніться хоч на час!...

Я з вами був, як ви колись гуляли,
Я був такий, як чесні козаки,
Що вільними в неволі умирали,
А Царгород вітав їх байдаки...

В церквах лунала співи молитовні. —
Тоді ще Бог молився за всіх. —
Прості дяки, словами краснословні,
В псальми вкладали людський сміх...

В серцях палав святий огонь Ярила;
Розквітла папороть щасливила ліси;
Гетьманська шабля зміла велич сили;
В очах дівочих прискав жар краси.

Старі діди ще чари ріжні знали:
Любистку, дерези, шавлії цвіт,
Варили й кволих щиро напували,
Щоб в серці заплав кохання світ...

Знесилені гульнею та розбоєм,
Як сріблом вся чуприна заблищить,
До Межигірря йшли вони юрбою,
Щоб в раї ліпше місце захопить...

...О, ви лихі сучасні дні безумства,
Злочинства підлі за щось, ні про що!—
Пливем, як тіни ті, по морі многодумства
І віримо в невідоме „ніщо." —

Ідей богато в нас, а мало віри,
Що день, що ніч, — початок і кінець.
Ми все аршином власним міри,
Бо кожний з нас пророк і мудрець...

Нераз отак, згадавши давні роки,
Всміхаємся: — Які вони чудні!...
Дарма, що згинув наш простір широкий,
Дарма, що наші дні такі нудні...

Шкода мені минувшини святої! —
Так нудно жити, ждати і чекать! —
В тумані днів надої навісної
Одні огні електрики горять....

З минулого зосталися мотиви
Та зраджені старі казки й пісні,
А десь в пітьмі країни давні сили
Лежать і марять в мрійнім сні...

І сунуть дні темниці ще від ночі,
Прийдуть на час якісь надійні сни,
Блиснуть на мить огнем запальним очі
І знову тьма сміється в дні весни...

В душі туга. На серці холод лютий.
З тріногою вдивляюся у даль —
І хочеться майбутнє не збагнути,
Але в душі бренить минулий жаль.

І вірю так!... І буду так чекати,
Що світаї дні з минулого прийдуть!...
Минуле, мертвих буду я кохати,
Хай душі їх у наших відживуть!...

ПОЗІР! ВЕТЕРАНИ! ПОЗІР!

Головна Кватира Американсько-Українських Ветеранів в Филаделфії, Па.

Отсим повідомляється всіх Ветеранів в Злучених Державах в Америці, що перша Конвенція А. У. Ветеранів відбудеться 12. і 13. марта 1922, в домі Амер. Укр. Горожан під ч. 822 Норт Френклин ул.

ПРОГРАМА КОНВЕНЦІЇ:

1. Створення Конвенції Головним Командантом Амер. Укр. Ветеранів о годині 2-ій пополудни.
2. Вибір Чермана до перепроваджения Конвенції і двох секретарів.
3. Справозданне Головного Команданта, Амер.-Укр. Ветеранів.
4. Справозданне Головного Адютанта, Амер.-Укр. Ветеранів і скарбника.
5. Справа Чартеру.
6. Вироблення Статута.
7. Вільні дискусії, та установлення другої Конвенції.
8. Вибір Головних Офіцирів А. У. Ветеранів.
9. Замкнення Конвенції.

Дорогі Товариші Ветерани!

Ми як Головні Урядники Американсько-Українських Ветеранів просимо всіх наших Ветеранів в Злучених Державах, щоби чим скорше скликали в своїй місцевости мітінг, і вибрали собі делегата та заслали його на першу Конвенцію А. У. Ветеранів в місті Филаделфії.

В котрій місцевости ще нема зорганізованого Відділу, то просимо Впр. ОО. Духовних, щоби оголосили зборі (мітінг) А. У. В. в неділю 5. марта, за що вже наперед складаємо сердечну подяку.

Хвиля дуже важна для нашого Народу і для нас Ветеранів світової війни українського походження тут в Америці, що не вагались жертвувати своє життє за свободу всіх поневолених народів, а між ними найбільш від віків поневоленого народу українського, що стогне під гнетом польського ярма.

Щоби Американське Правительство увірило, що українські хлопці боролись за Свободу разом з Американцями і під Американським Прапором, нам конечно треба зорганізуватися в одну силу та спитатись Американського Правительства, **„де есть та свобода, за котру ми своє життє жертвували".**

Ми яко Ветерани зробили свою повинність в часі „Світової Війни", так зробім ще свою повинність тепер і яко щирі діти нашої Неньки України станьмо як один та поможім зірвати криваві і жорстокі кайдани з Неньки України. Як то зробимо, аж тоді можемо сказати: **„Україно, ненe наша, ти вже свобідна"**, твої власні діти орють і сіють лани твої; в церквах моляться і співають мовою твоєю; в школах дітвора, читає, пише і співає: **„Вже воскресла Україна"**, рідною твоєю мовою.

Аж тоді ми сміло скажемо Нене Україно, ми як старі борці твої за свободу спічвемо, бо осягнули це, чого бажали та заспіваєм: „Не пора, не пора, Москалеви Ляхови служить".

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ АКР.-АМЕР. ВЕТЕРАНІВ:

Мих. Дармограй, командант;
Петро Савірка, адютант;
Іван Довман, скарбник.

ШПАНСЬКА ІНФЛЮЕНЦА.

Може вернутися сеї зими. — Як побороти сю страшну хоробу.

Стережіться перед захолодженнем — навіть перед легким переходолдженнем в голові або горлі.

Не припустіть їх до грудий або легких. Не виставляйтесь на вохкість або мокру погоду.

Не виходіть з хати коли чуєтесь хорим. Інфлюенза, перестуда або запаленне та инші поважні слабости часто повстають з переходолдження.

В такім випадку треба зломити сейчас перестуду уживаючи горня горячого Болгарського Кровного Чаю з цитриновим соком і іти до ліжка. Він помагає природі викинути трійливі части з тіла. Болгарський Кровний Чай є якраз чисте зілля. Спитайте свого аптикаря, або асекурованою почтою 1 велика фамілійна пачка за $1.25, або 2 пачки $3.15, або 6 пачок $5.25. Адреса: Marvel Products Company, 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

ПІД УВАГУ ТИМ, ЩО ПИШУТЬ ДОПИСІ

1. Коли пишете щонебудь до друку, пишіть тілько на одній стороні листка, а другу оставте порожною.
2. Не пишіть лайки і не вживайте „грубих" слів.
3. Пишіть таке, що цікаве для всіх, — нове.
4. Подавайте факти, — пишіть чисту правду.
5. Пишіть коротко і ясно.
6. Вистерігайтесь „січки" — перемелювання з пустого в порожне.
7. Не пишіть віршів. На міліони людий трапиться оден поет, що варта його прочитати. (Зрештою, пишіть, але не все посилайте до друку. Лише дійсно добрі вірші слід посилати до друку).
8. Подавайте гарні приповідки, сміховинки, жарти. Коли є у Вас хист до віршовання, пробуйте писати гумористичні вірші, бо до свого не конче потрібно поетичної геніяльности.
9. Не шукайте у часописі поля для порахунку із своїм особистим ворогом.
10. Присилайте листи з краю, де є відомости про це, як там живеться нашим людям. Не присилайте таких листів, де пишеться тілько про родинні справи, або, де пишеться все тесаме від початку війни. Лише такі листи надаються до друку, що цікаві для всіх.

(Рк.)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ